

Streszczenie pracy doktorskiej „Ruchy monarchistyczne w III Rzeczypospolitej – studium politologiczne” autorstwa mgr Joanny Gorączko napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Żyromskiego na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Działalność organizacji monarchistycznych w Polsce jest zjawiskiem interesującym, ale z całą pewnością dość niszowym. Można z pełną stanowczością stwierdzić, że ugrupowania nawiązujące do idei monarchizmu zaczęły w Polsce powstawać na większą skalę dopiero po 1989 roku. W pierwszym dziesięcioleciu po rozpoczęciu transformacji ustrojowej zauważalne były pewne okoliczności sprzyjające rozwojowi takich organizacji, ale również innych ugrupowań politycznych. Szczególną rolę w tym zakresie można przypisać ówczesnym partiom, ponieważ do roku 1997 istniała w tym zakresie duża swoboda. Prawo nie wymagało szczególnych uwarunkowań do zakładania partii, a i w społeczeństwie obecny był pewien „głód” zrzeszania się, będący wynikiem półwiecza bez takich możliwości.

Rozprawa doktorska pt. „Ruchy monarchistyczne w III Rzeczypospolitej – studium politologiczne” miała na celu przedstawienie organizacji o charakterze monarchistycznym, które pojawiły się na polskiej scenie politycznej po 1989 roku, a także kompleksową analizę ich działalności. Istotnym aspektem opracowania było zestawienie współczesnych ugrupowań z tymi o podobnym profilu, które pręźnie działały przede wszystkim w czasach II Rzeczypospolitej. W pracy zawarto również prognozy dotyczące kierunku rozwoju tychże organizacji.

Wśród metod badawczych, które zostały zastosowane w niniejszej pracy wyróżnić można między innymi: metodę badania dokumentów i analizy źródłowej oraz metodę sondażu diagnostycznego. Metoda badania dostępnych dokumentów i źródeł opierała się na literaturze i dokumentach dotyczących zagadnienia ruchów monarchistycznych w Polsce, jak i na świecie. Przeanalizowano również programy partii politycznych i organizacji rojalistycznych, ale także publikacje osób z tego typu stowarzyszeniami związanymi. Metoda sondażu diagnostycznego opierała się na technice wywiadu. Wywiad z kolei bazował zarówno na wywiadzie swobodnym jak i kwestionariuszowym.

Jedną z podstawowych hipotez danej rozprawy było stwierdzenie, iż po roku 1989 nastąpiło swoiste odrodzenie nurtu i ideologii bazujących na monarchistycznych tradycjach. Obecnie rozwój organizacji o tym charakterze, ich działalność oraz rosnąca liczba wskazują na fakt, że idee rojalistyczne zyskują popularność i zainteresowanie.

Celem rozprawy było kompleksowe przedstawienie sposobu funkcjonowania, działalności politycznej i statutowej, a także dążeń polskich ugrupowań rojalistycznych. W pracy dokonana została kompleksowa analiza obecnej sytuacji monarchistów, a także podjęta została próba prognozy dotyczącej kierunku rozwoju organizacji o tym charakterze. W tym znaczeniu główny cel badawczy miał przede wszystkim charakter celu poznawczego, a więc skupiającego się na poznaniu pewnej rzeczywistości, zjawiska, itp. Autor podjął również próbę nakreślenia prognoz dotyczących działalności organizacji monarchistycznych w przyszłości.

Rozprawa składała się z pięciu podstawowych rozdziałów. I tak pierwszy rozdział rozprawy dotyczył szerokiego zagadnienia partii, ugrupowań czy ruchów politycznych. Chodzi tu przede wszystkim o aspekt definicyjny mający pomóc rozróżnić znaczenie poszczególnych rodzajów stowarzyszeń o celach politycznych. W tym sensie opisane zostały: pojęcia ruchu i stowarzyszenia, istota działalności ruchów politycznych i społecznych czy pojęcie i rola partii politycznych. W rozdziale drugim omówiona została teoria ruchów monarchistycznych. Ważnym elementem tego rozdziału był opis rojalizmu w kontekście historycznym zarówno w odniesieniu do stowarzyszeń międzynarodowych, jak i krajowych. Opisane zostały ponadto wybrane organizacje zagraniczne, które odegrały kluczową rolę w kształtowaniu się rojalizmu na świecie oraz odbiór społecznych wybranych monarchii europejskich. W trzecim rozdziale pracy zaprezentowano historię polskich organizacji o charakterze monarchistycznym. Przeanalizowany został aspekt historycznych uwarunkowań powstawania polskich stowarzyszeń, a w tym również partii rojalistycznych.

W kolejnym rozdziale pracy zaprezentowane zostały polskie stowarzyszenia i partie o profilu rojalistycznym, które powstały po 1989 roku. W niniejszej części pracy przedstawiono również sylwetki czołowych polskich rojalistów oraz uwarunkowania determinujące działalność i powstawanie ugrupowań monarchistycznych. Z kolei w ostatnim rozdziale rozprawy przedstawiono politologiczny wymiar działalności polskich monarchistów po 1989 roku, czyli między innymi takie aspekty jak: cele i dążenia polityczne, programy partii politycznych czy działalność statutowa. Przeprowadzona została również klasyfikacja ugrupowań monarchistycznych ze względów organizacyjnych, funkcyjnych czy ideologiczno-programowych. Szczegółowej analizie poddane zostały również wyniki jakie osiągały ugrupowania monarchistyczne w poszczególnych wyborach po 1989 roku oraz prognozy dotyczące przyszłości funkcjonowania monarchistów w Polsce.